

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 mai 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui,

Sliusarev Veaceslav X, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. xxxxx str. xxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 09.03.2020 – 13.11.2020;

Instanța de apel: 12.02.2021 – 09.09.2021;

08.07.2022 – 26.10.2022;

Instanța de recurs: 21.12.2021 – 24.05.2022;

16.01.2023 – 24.05.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13 noiembrie 2020, Sliusarev Veaceslav a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi a fost condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă integral cererea inculpatului Sliusarev Veaceslav și a apărătorului său Tampei Tatiana privind constatarea încălcării drepturilor sale privind condițiile de detenție garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, s-a constatat faptul că, inculpatul Sliusarev Veaceslav a fost deținut în arest preventiv în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, din 21 februarie 2020 până la 13 noiembrie 2020 inclusiv, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus termenul pedepsei închisorii stabilite lui Sliusarev Veaceslav cu calcularea a două zile de închisoare pentru una zi de arest preventiv cu 534 de zile.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată X.Y. X. și s-a încasat din contul inculpatului Sliusarev Veaceslav, în beneficiul acesteia, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 50 000 (cincizeci mii) lei.

În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost admisă cererea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Sliusarev Veaceslav în contul Statului a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea Raportului de expertiză judiciară nr. 4425/S din 10 octombrie 2017, în sumă de 740 (șapte sute patruzeci) lei, a Raportului de expertiză judiciară nr. 349 din 19 octombrie 2017 în sumă de 5 460 (cinci mii patru sute șaiszeci) lei, precum și cheltuielile privind extrădarea inculpatului, în sumă de 34 395 (treizeci și patru mii trei sute nouăzeci și cinci) lei, iar în total suma de 40 595 (patruzeci mii cinci sute nouăzeci și cinci) lei.

1.1. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 17 noiembrie 2020, a fost corectată partea dispozitivă a sentinței cu indicarea corectă a termenului de reducere a pedepsei închisorii în privința inculpatului, potrivit art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală și anume cu 267 zile.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că Sliusarev Veaceslav, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale, pe 02 octombrie 2017, aproximativ în perioada de timp cuprinsă între 01:30-02:00, aflându-se în curtea blocului locativ din bd. Xxxxxx xx/x, mun. Chișinău, aplicând forța fizică și psihică, contrar voinței cet. X.Y., a dezbrăcat-o pe ultima de lenjerie intimă și, în scopul lipirii ei de posibilitatea de a opune rezistență acțiunilor lui ilegale, a amenințat-o cu aplicarea violenței, precum și prin constrângerea fizică și psihică a întreținut un raport sexual cu aceasta, cauzând-i suferințe fizice și psihice.

Conform Raportului de expertiză judiciară nr. 4425/S din 10.10.2017, la examinarea medico-legală a cet. X.Y. s-au depistat echimoze și excoriații pe membrele inferioare, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul strângerii cu mâna propriu zisă, în timpul și în circumstanțele indicate și se califică ca vătămare corporală neînsemnată. Inclusiv, în frotiurile cu conținut vaginal ale cet. X.Y. au fost găsiți spermatozoizi.

Astfel, acțiunile lui Sliusarev Veaceslav au fost încadrate juridic în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi – violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, apeluri au declarat:

3.1. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Botanica, Galina Balan, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei inculpatului Sliusarev Veaceslav și în partea admiterii cererii acestuia privind încălcarea drepturilor privitor la condițiile de detenție cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Sliusarev Veaceslav recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsă cu închisoarea pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu admiterea integrală a pretențiilor de ordin material și moral din acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, X.Y.. Iar cererea depusă de partea apărării, în interesul inculpatului a solicitat să fie respinsă integral.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a invocat următoarele argumente:

- pedeapsa aplicată este prea blândă și nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, or la stabilirea termenului de pedeapsă, instanța de fond nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii, (infracțiune mai puțin

gravă), de personalitatea inculpatului, care anterior a mai fost judecat (antecedent penal stins), imediat după comiterea faptei prejudiciabile a părăsit țara, urmărind scopul evitării răspunderii penale, de circumstanțele cauzei care agravează răspunderea penală - comiterea infracțiunii în stare de ebrietate, inculpatul nu s-a căit de cele săvârșite, nu a restituit prejudiciul cauzat prin infracțiune;

- consideră că aplicarea unei pedepse cu închisoarea în limitele maxime a sancțiunii încriminate va fi proporțională gravității faptei prejudiciabile săvârșite;

- prima instanță a respins încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor suportate de partea vătămată pentru prezentarea în instanță de judecată, fără a ține cont de faptul că la momentul examinării cauzei aceasta se afla peste hotarele țării.

3.2. Avocatul Kovali Vladimir în numele părții vătămate X.Y., prin care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă penală sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

- la soluționare acțiunii civile în partea prejudiciului moral, ținând cont de faptul că infracțiunea a fost comisă la 02 octombrie 2017, urmau a fi aplicate prevederile art.1422 Cod civil (2003) în coroborare cu art.1423 Cod civil;

- în rezultatul infracțiunii, victima a suportat și suportă suferințele psihice: depresie moderată, anxietate care persistă până în prezent, având teamă să nu mai treacă prin aceeași experiență, coșmaruri periodice, atacuri de panică la apropierea persoanelor în timpul târziu de seară. Frica permanentă de a rămâne de una singură. Suferințele fizice suportate urmare a somatizării suferințelor psihice sunt: cefalee, cardialgii periodic, amețeli, disfuncție neuro-vegetativă somatoformă însoțită de senzație de sufocare sub formă de acces periodic, greață, vertij, dureri oculare;

- instanța a aplicat o pedeapsa prea blândă inculpatului, în condițiile în care inculpatul nu numai că a părăsit locul comiterii infracțiunii, s-a ascuns, dar și a părăsit Republica Moldova, iar organele de poliție au fost silite să-l anunțe în căutare, cu ulterioara extrădarea lui în țară. Inculpatul nu a conștientizat fapta comisă și nu a contribuit sub nici o formă la reabilitarea părții vătămate. Mai mult a tergiversat intenționat procesul judiciar, ca ulterior fără careva probe să solicite aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

3.3. Avocatul Tatiana Tampei, în interesele inculpatului Sliusarev Veaceslav, prin care a solicitat casarea sentinței în partea numirii pedepsei, în partea calculului reducerii termenului de pedeapsă, a încasării prejudiciului moral și în partea încasării cheltuielilor de judecată și computarea termenului arestului preventiv din luna decembrie 2019 până la 20.02.2020, perioadă cât inculpatul a fost reținut și extrădat din Cehia.

În motivarea apelului avocatul a invocat următoarele argumente:

- instanța de judecată a constatat ca fiind veridice declarațiile părții vătămate X.Y. și cele ale martorului Cerneavskii Grigore, însă martorul Cerneavskii Grigore nu a fost la fața locului, nu cunoaște absolut nimic din momentul când partea vătămată și inculpatul s-au urcat în taxi și au plecat;

- martorul Cerneavski Grigore a declarat că, partea vătămată ar fi avut un comportament provocator și că din comportamentul ei ar fi reieșit că ar fi dorit să sară

în pat la cineva, că împreună cu el, cu inculpatul și încă o persoană au stat la masă cu partea vătămată, că partea vătămată a consumat alcool cu ei la masă vreo 3 ore, apoi după ce s-a închis barul au mers la un bar de alături unde au mai stat până aproximativ pe la orele 24:00, apoi au mai stat pe bancă afară după care au chemat taxiul și au plecat inculpatul împreună cu partea vătămată. Însă partea vătămată a negat faptul că a stat la masă și a servit alcool cu martorul Cerneavski Grigore și cu inculpatul Sliusarev Veaceslav;

- declarații analogice a dat și inculpatul, suplimentar a declarat că, după ce au coborât din mașina de taxi, au mai consumat o sticlă de șampanie, apoi din comportamentul părții vătămate a făcut o concluzie că și ea își dorea un raport sexual, tocmai de aceea a întreprins acțiunile pentru care îi pare rău;

- raportul de expertiză nu constituie o probă directă. În acest raport de expertiză, s-a stabilit că partea vătămată are grupa de sânge ABO/AB(IV), iar inculpatul Sliusarev Veaceslav are grupa sangvină alfa, beta/0(I), iar în spermatozoizii depistați nu au fost depistate urme de sânge. De asemenea în froțiurile cu conținut vaginal ale X.Y. au fost găsiți spermatozoizi, însă cui îi aparțin spermatozoizii nu s-a constatat;

- inițial instanța de judecată corect a făcut calculul și a redus termenul de 534 de zile, în temeiul art. 385 Cod de procedură penală, dar ulterior la 17 noiembrie 2020 a pronunțat un fel de încheiere prin care a modificat legal acest termen și la redus la 267 de zile;

- instanța nu a aplicat corect prevederile art.385 alin.(5) Cod de procedură penală , care prevede expres metoda de calcul. Astfel, instanța de judecată a calculat că inculpatul a stat în arest preventiv 267 de zile și a redus tot 267 de zile, ceea ce contravine cu prevederile legii expusă mai sus;

- suma de 50 000 lei încasată cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul părții vătămate este exagerat de mare, odată ce acțiunile inculpatului au survenit în urma comportamentul provocator al părții vătămate, fapt confirmat prin declarațiile martorului Cerneavski Grigore;

- instanța de judecată a încasat cheltuielile de judecată din contul inculpatului, odată ce acestea au fost dispuse la solicitarea organului de urmărire penală, iar conform prevederilor art. 143 din Cod de procedură efectuarea acestor expertize era obligatorie;

- instanța de judecată a dispus neîntemeiat încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de extrădare în mărime de 34 395 lei, nefiind cheltuieli de judecată prevăzute de art. 227 Cod de procedură penală, iar despre posibilitatea financiară a inculpatului dacă are resurse financiare să achite această sumă de bani, nici pe departe nu s-a pus în discuție;

- instanța de judecată i-a aplicat o pedeapsă mult prea aspră inculpatului fără a ține cont de faptul că inculpatul a recunoscut parțial vina, a declarat că a comis acțiunile ilegale, dar a fost o provocare din partea părții vătămate. A fost condamnat în perioada anilor 1990 la o pedeapsă sub formă de amendă, care tot atunci a fost achitată;

- suspendarea pedepsei cu închisoare pe un termen de probă era cu mult mai eficient pentru inculpat, chiar și pentru partea vătămată, deoarece fiind la libertate ar fi putut să se angajeze în câmpul muncii și să restituie prejudiciul moral părții

vătămate. Or, inculpatul singur a declarat că este de a cord să achite un prejudiciu moral părții vătămate numai nu în cuantumul atât de mare pe care îl solicită ea;

- instanța de judecată nu a computat termenul arestului preventiv, odată ce inculpatul a fost reținut pe teritoriul altei țări, fiind privat de liberate, instanța de judecată urma să aplice prevederile art. 395 alin. (1) CPP;

- este neîntemeiată soluția instanței de reducere a pedepsei cu 267 de zile, dar în dispozitivul sentinței este indicat că se reduce cu 534 de zile. În situația în care, încheierea de corectare a erorii din 17.11.2020 va fi casată, atunci pretenția cu privire la calculul reducerii pedepsei, considerăm că este indicat corect și în această parte vom fi de acord cu sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 13.11.2020 prin care se constată condițiile de detenție inumane a inculpatului Sliusarev Veaceslav în Penitenciarul nr. 13 și se reduce termenul de pedeapsă în mărime de 534 de zile;

- instanța de apel să se expună și asupra cererii de constatare a încălcării dreptului învinuitului care a fost reținut la 20.05.2020, dar învinuirea i-a fost înaintată pe 27.02.2020, ca urmare acestui fapt, învinuitului nu i s-a adus la cunoștință învinuirea în timpul reținerii conform prevederilor art. 11 alin. (1), (2) și (5) CPP. Instanța de judecată a omis să se expună asupra acestei cereri cu privire la încălcarea dreptului învinuitului de a cunoaște în momentul reținerii învinuirea care i se aduce, or, doar prin oferirea unui răspuns, instanța de judecată ar fi demonstrat părților că au fost auzite și că au avut parte de un proces echitabil cu respectarea tuturor drepturilor garantate de Codul de procedură penală, de Constituția RM, de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2021, a fost respins, ca fiind nefondat, apelul procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Botanica, Balan Galina și apelul avocatului Kovali Vladimir, în numele părții vătămate X.Y.

A fost admis apelul avocatului Tampei Tatiana, în numele inculpatului Sliusarev Veaceslav, casată parțial sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 13 noiembrie 2020, în partea cheltuielilor judiciare și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a respins cerința procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpatul Sliusarev Veaceslav, ca fiind neîntemeiată.

Termenul executării pedepsei lui Sliusarev Veaceslav s-a calculat din 09.09.2021 cu includerea în acest termen a perioadei de deținere sub arest din 20.02.2020 până la 09.09.2020.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către procuror și de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Sliusarev Veaceslav.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24 mai 2022, au fost admise recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Sliusarev Veaceslav, s-a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui Sliusarev Veaceslav și s-a dispus rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. Potrivit instanței de recurs ordinar, decizia contestată prezintă deficiențe sub aspectul motivării, fiind una contradictorie, confuză și fără o argumentare concretă. Or, deși instanța de apel pe de o parte dispune respingerea cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în suma de 40 595 lei, pe de altă parte constată că prima instanță corect a dispus încasarea cheltuielilor suportate la extrădarea inculpatului în suma de 34 395 lei.

Mai mult ca atât în dispozitivul deciziei indică neclar contrar descriptivului sentinței că ” (...) se casează parțial sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13 noiembrie 2020”... Se respinge cerința procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpatul Sliusarev Veaceslav, ca fiind neîntemeiată,” nefiind indicat concret suma cheltuielilor ce urmează a fi încasate din contul inculpatului în beneficiul statului.

Din conținutul dispozitivului nu este clar care mențiuni ale sentinței au fost casate și care au fost menținute, fapt ce determină că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, și incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală și sub acest aspect.

Instanța de recurs a mai reținut că la aplicarea prevederilor art. 385 Cod de procedură penală, ambele instanțe nu au ținut cont de evaluarea condițiilor de detenție a inculpatului menționate în răspunsul Directorului interimar al Penitenciarului nr.13 – Chișinău, comisar principal de justiție – Fiodor Morari din 28.09.2020 nr.2/11301 (f.d.68-69).

De asemenea, Colegiul penal lărgit a reținut că deși instanțele de fond au constatat că inculpatul Sliusarev Veaceslav s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 în perioada din 21.02.2020 până la 13.11.2020, adică 267 zile, și fac trimitere la prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, care prevede modul de calculare a reducerii pedepsei în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, calculându-se două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, la aplicarea acestui mecanism compensatoriu, aceasta a redus pedeapsa, fără a oferi o motivare corespunzătoare în aspectul vizat, or, calcul efectuat de către instanțele de fond este neclar și divergent.

Totodată, Colegiul penal lărgit a constatat că instanța de apel nu a ținut cont de argumentele părții apărării precum, că atât prima instanță, cât și instanța de apel au interpretat extensiv și defavorabil analogia legii la aplicarea prevederilor art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală. Or, potrivit argumentelor părții apărării inițial prima instanță corect a calculat termenul de 524 de zile, iar ulterior a intervenit cu încheierea din 17 noiembrie 2020 prin care a fost corectată partea dispozitivă a sentinței și anume cu „indicarea corectă a termenului de reducere a pedepsei închisorii în privința inculpatului, potrivit art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală și anume cu 267 zile” (f. d. 148, 167 vol.), prin ce a înrăutățit situația inculpatului.

Reieșind din constatările din încheierea din 07.11.2020, rezultă cert că prima instanță prin această încheiere nu doar a corectat eroarea admisă la aplicarea art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, dar a modificat astfel soluția inclusiv în sensul agravării situației inculpatului.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022, au fost admise apelurile procurorului și avocatului Tampei Tatiana în interesele inculpatului Sliusarev Veaceslav, casată parțial sentința și încheierea de corectare a erorii din 17.11.2020, în partea reducerii pedepsei și cheltuielilor de judecată, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

S-a încasat de la Sliusarev Veaceslav, în beneficiul statului suma de 34395 (treizeci și patru mii trei sute nouăzeci și cinci) lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În conformitate cu art. 385 Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa stabilită cu 267 (două sute șazeci și șapte) zile pentru perioada în calitate de prevenit.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

Termenul pedepsei s-a calculat din data de 27 octombrie 2022, cu includerea termenului de la 20 februarie 2020 până la 27 octombrie 2022.

7.1. Pentru a pronunța decizia instanța de apel a constatat că sentința primei instanțe se contestă în partea individualizării pedepsei penale, în partea aplicării prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală și cu privire la cheltuielile judiciare de extrădare a inculpatului, iar în partea ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

Colegiul penal a reținut că, la stabilirea categoriei și termenul pedepsei, urmează să se țină cont că, inculpatul Sliusarev Veaceslav a comis o infracțiune care potrivit art. 16 Codul penal în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, face parte din categoria celor mai puțin grave, de personalitatea inculpatului, inclusiv de faptul că, anterior a fost condamnat, antecedentele penale fiind stinse, de faptul că și-a recunoscut vina parțial. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal, careva circumstanțe atenuante la caz nu au fost elucidate, inclusiv în conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, circumstanțe agravante la caz nu au fost stabilite.

S-a notat că sancțiunea art. 171 alin. (1) Cod penal, la momentul comiterii infracțiunii și anume 02.10.2017, prevedea pedeapsă sub formă de închisoare de la 3 la 5 ani. Așa dar, instanța de apel a considerat că judecătorul fondului, prin prisma ansamblului de împrejurări ale speței, a ajuns la concluzia corectă precum că, corectarea și reeducarea lui Sliusarev Veaceslav este posibilă prin aplicarea pedepsei închisorii, și anume prin stabilirea în privința ultimului a unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, ultimul prezentând pericol social în sensul în care valorile ocrotite de legea penală prin incriminarea faptelor trebuie evidențiate, atât pentru restabilirea ordinii de drept, cât și pentru educarea inculpatului or, circumstanțele stabilite condiționează necesitatea aplicării pedepsei privative de libertate.

În contextul circumstanțelor reliefate, Colegiul penal a respins argumentele avocatului Tampei Tatiana, în interesele inculpatului Sliusarev Veaceslav, cu privire la asprimea pedepsei, or, la acest aspect a menționat că, pedeapsa stabilită și individualizată de către instanța inferioară, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal. Din care considerente a respins solicitarea părții apărării, privind stabilirea unei pedepse non privative de libertate în privința inculpatului, cu aplicarea art. 90 Cod penal, or, ultimul nu a dat dovadă de căință sinceră, nu a recuperat prejudiciul

moral cauzat părții vătămate, astfel, izolarea acestuia de societate se justifică totalmente.

În continuare, potrivit demersului directorului interimar al Penitenciarului nr.13- Chișinău, comisar principal de justiție Fiodor Morari nr. 2/11301 din 28.09.2020 (f.d. 68-70, vol. II), inculpatul Sliusarev Veaceslav s-a deținut în instituția penitenciară vizată în perioada: din 21.02.2020 până la 05.03.2020, din 05.03.2020 până la 16.06.2020, în celula 83, din 15.06.2020 până la 03.07.2020, din 03.07.2020 până la 13.11.2020. Potrivit conținutului raportului rezultă că inculpatul Sliusarev Veaceslav a fost deținut în celulele cu numerele 123A, 83, 25 și 13, despre care se precizează că au suprafața de 21, 1 m², 17, 2 m², 33, 6 m² și, respectiv, 23, 2 m².

În sensul dat, Colegiul penal a notat că Sliusarev Veaceslav a fost deținut în condiții inumane și degradante de detenție, care i-au afectat grav drepturile și libertățile sale fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție.

Instanța de apel a conchisă că conform art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, „în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv”.

În context, Colegiul penal a constatat deținerea lui Sliusarev Veaceslav, în condiții inumane și degradante de detenție, contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, astfel că în acest sens, urmează a fi redusă pedeapsa principală stabilită inculpatului Sliusarev Veaceslav, în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, pentru perioada aflării în stare de arest preventiv în Penitenciarul nr.13 Chișinău, cu 267 zile din pedeapsa aplicată.

Colegiul penal a subliniat că, instanța de fond neîntemeiat a emis încheierea de corectare a greșelilor din 17.11.2020, prin care dispus corectarea erorii materiale în partea dispozitivă a sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 13 noiembrie 2020 în privința lui Sliusarev Veaceslav, prin care a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal, cu indicarea corectă a termenului de reducere a pedepsei închisorii în privința inculpatului, potrivit art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală și anume cu 267 zile.

Astfel, reieșind din constatările din încheierea din 07.11.2020, rezultă cert că prima instanță prin această încheiere nu doar a corectat eroarea admisă la aplicarea art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, dar a modificat astfel soluția inclusiv în sensul agravării situației inculpatului, fapt ce impune casarea încheierii nominalizate.

Subsidiar, cu referire la cerința procurorului privind cheltuielile suportate la extrădarea inculpatului Sliusarev Veaceslav, Colegiul a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 227 alin. (2) pct. 5), (3) și art. 535 Cod de procedură penală, cheltuielile de judicare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate. Cheltuielile legate de acordarea asistenței juridice le suportă partea solicitantă pe teritoriul țării sale dacă nu este stabilit un alt mod de acoperire a cheltuielilor în condiții de reciprocitate sau prin tratat internațional.

Conform art. 11 alin. (1) 82 alin. (1) din Legea 371-XVI din 01 decembrie 2006, în vigoare din 02 februarie 2007, cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, cheltuielile de îndeplinire a cererii de asistență juridică sunt suportate, de regulă, de statul solicitat. Cheltuielile aferente procedurii de extrădare efectuate pe teritoriul său le suportă Republica Moldova prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate. Iar, art. 24 alin. (1) din Convenția europeană de extrădare din 13 decembrie 1957, în vigoare din 31 decembrie 1997, prevede că, cheltuielile ocazionate de extrădare pe teritoriul părții solicitate vor fi în sarcina acestei părți.

În contextul celor enunțate, instanța de apel cataloghează cheltuielile de extrădare ca fiind cheltuieli judiciare, fiind suportate de Republica Moldova prin bugetele autorităților și instituțiilor implicate. Totodată, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, sau îl poate elibera de la plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea acestuia. În acest sens, instanța de apel notează că, avocatul inculpatului nu a prezentat careva acte justificative care să ateste starea materială precară a inculpatului și imposibilitatea acestuia de a suporta achitarea cheltuielilor de judecată.

Ținând cont de cele enunțate, Colegiul penal a conchis că, plata cheltuielilor judiciare privind extrădarea inculpatului în sumă de 34 395 lei urmează a fi puse în sarcina inculpatului Sliusarev Veaceslav, atâta timp cât vina acestuia a fost dovedită indubitabil, or, extrădarea ultimului, a avut la geneză, comportamentul infracțional al inculpatului. În aceeași ordine de idei, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată soluția instanței de fond cu privire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată X.Y., prin care s-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de către ultima și s-a încasat din contul inculpatului Sliusarev Veaceslav, în beneficiul părții vătămate, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 50 000 (cincizeci mii) lei, în rest, acțiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, prin care invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu respingerea cererii de încasare a cheltuielilor și taxelor legate de extrădarea sa din Cehia în Republica Moldova și micșorarea cuantumului acțiunii civile.

8.1. În motivarea recursului ordinar declarat, a invocat:

- instanțele de fond au interpretat extensiv și defavorabil analogia legii la aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală;
- reducerea pedepsei de închisoare cu 267 zile este insuficientă, or pe parcursul judecării cererii de apel, adică 20.02.2020 până la 09.09.2021, de asemenea s-a aflat în Penitenciarul 13, fiind deținut în continuare în condiții inumane;
- nu a fost înștiințat în modul prevăzut de lege despre temeiul reținerii;
- la momentul reținerii nu i-a fost adusă la cunoștință Ordonanța de punere sub învinuire și nici nu a făcut cunoștință cu drepturile și obligațiile sale ce rezultă din calitatea sa de învinuit;

- încheierea de aplicare a măsurii preventive sub formă de arest preventiv emisă de judecătorul de instrucție este în limba română, nefiind tradusă;

- instanțele de judecată au refuzat să computeze perioada de arest în Republica Cehă până a fi extrădat în Republica Moldova;

- consideră cuantumul prejudicialului moral de 50 000, dispus a fi încasat din contul său, este prea mare și nejustificat;

- nu au fost luate în considerație declarațiile martorului Cerneavskii Grigore, care a comunicat că comportamentul părții vătămate a fost unul provocator;

- consideră ilegală încasarea din contul său a cheltuielilor de extrădare în mărime de 34 395 lei, care în fond reprezintă cheltuieli de judecată.

9. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță în termen de până la 30 de zile, în situații excepționale instanța poate amâna pronunțarea pentru cel mult 15 zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data 26 octombrie 2022, în prezența procurorului, inculpatului Sliusarev Veaceslav și avocatului acestuia Tampei Tatiana, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 142-145, vol. V), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de 23 noiembrie 2022, ora 14:00. Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 23 noiembrie 2022 (f.d. 146-147, vol. V) se constată că la data stabilită, în prezența procurorului a fost pronunțată decizia motivată.

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 23 noiembrie 2022, ședință despre care avocatul inculpatului și nemijlocit inculpatul Sliusarev Veaceslav, au cunoscut, fiindu-le cunoscută și soluția pe caz.

În continuare, Colegiul penal menționează că inculpatul Sliusarev Veaceslav, a declarat recurs ordinar împotriva deciziei adoptate la caz, la data de 29 decembrie 2022,

fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei Poșta Moldovei. (f.d. 198, vol. V).

Așadar, în cauza deferită judecării, Colegiul penal specifică faptul că termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de 24 noiembrie 2022, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de 26 decembrie 2022, dat fiind faptul că ultima zi a termenului cade într-o zi nelucrătoare.

Prin urmare, recursul declarat la 29.12.2022, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Totodată, Colegiul Penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul Penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodi vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

11. Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui *Sliusarev Veaceslav X.*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **29 iunie 2023**.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu